

VUPT

ZVT

Katalog odrůd

Výzkumný ústav pícninářský,
spol. s r.o. Troubsko

Zemědělský výzkum, spol. s r.o.
Troubsko

ŠLECHTITELSKÝ PROGRAM

Odrůdy vyšlechtěné ve Výzkumném ústavu pícninářském, spol. s r. o.
a Zemědělském výzkumu, spol. s r. o. Troubsko

Čičorka pestrá (*Securigera varia* L.) – EROZA (1990)
 Sléz přeslenitý (*Malva verticillata* L.) – DOLINA (1993)
 Komonice bílá (*Melilotus albus* MED.) – ADÉLA (1997)
 Světlice barvířská (*Carthamus tinctorius* L.) – SABINA (1997)
 Štírovník jednoletý (*Lotus ornithopodioides* L.) – JUNÁK (1997)
 Cizrna beraní (*Cicer arietinum* L.) – IRENKA (1998)
 Tolice dětelová (*Medicago lupulina* L.) – EKOLA (1998)
 Lesknice kanárská (*Phalaris canariensis* L.) – JUDITA (2000)
 Svatojánské žito (*Secale cereale* L. var. *multicaule* METZG. ex ALEF) – LESAN (2003)
 Pískavice řecké seno (*Trigonella foenum-graecum* L.) – HANKA (2006)
 Jetel panonský (*Trifolium pannonicum* L.) – PANON (2009)
 Ketrán etiopský (*Crambe abyssinica* Hochst.) – KATKA (2010)

2011

Fazol obecný (*Phaseolus vulgaris* L.) – HYNEK
 Dlouhatec lablab (*Lablab purpureus* L.) – ROBIN
 Hrachor setý (*Lathyrus sativus* L.) – RADIM
 Jetel alexandrijský (*Trifolium alexandrinum* L.) – FARAON

2012

Jetel jahodnatý (*Trifolium fragiferum* L.) – FRAGAN
 Jetel bleděžlutý (*Trifolium ochroleucon* Huds.) – HELIAN
 Pupalka dvouletá (*Oenothera biennis* L.) – BIENALA
 Jetel rolní (*Trifolium arvense* L.) – ROLAN
 Svazenka shloučená (*Phacelia congesta* Hook.) – FIONA

2013

Jetel luční x jetel prostřední (*Trifolium pratense* x *Trifolium medium*) – PRAMEDI
 Lnička setá jarní (*Camelina sativa* (L.) Crantz.) – ZUZANA
 Kozinec cizrnovitý (*Astragalus cicer* L.) – ASTRA

2014

Jestřábina východní (*Galega orientalis*) – LENA
 Jetel prostřední (*Trifolium medium* L.) – MELOT
 Jetel šípovitý (*Trifolium vesiculosum*) – VASIL

2015

Štírovník jednoletý (*Lotus ornithopodioides* L.) – MIREK
 Komonice bílá (*Melilotus albus* MED.) – MEBA
 Úročník lékařský (*Anthyllis vulneraria* L.) – ANTYL
 Dlouhatec lablab (*Lablab purpureus* L.) – HUGO

2016

Jetel alpský (*Trifolium alpestre*) – ALPIN
 Vojtěška srpovitá (*Medicago falcata*) – MANON
 Úročník lékařský (*Anthyllis vulneraria*) – IVAN
 Jetel horský (*Trifolium montanum*) – GURU

2017

Sléz přeslenitý (*Malva verticillata*) – HOLINA
 Cizrna beraní (*Cicer arietinum*) – OLGA

2018

Světlice barvířská (*Carthamus tinctorius*) – ARA, TEREZA
 Jetel červenavý (*Trifolium rubens*) – RUDOLF
 Sléz přeslenitý - kadeřavý (*Malva crispa*) – PALINA

2020

Úročník lékařský (*Anthyllis vulneraria*) – KAREL
 Svazenka zvonkovitá (*Phacelia campanularia*) – ELIZABETA
 Čičorka pestrá (*Securigera varia*, *Coronilla varia*) – KORONA

Čičorka pestrá **KORONA**

Securigera varia L.

Povolena v roce 1990

Původ

Vyšlechtěna individuálním výběrem z přírodních ekotypů.

Popis a hospodářské vlastnosti

Trs v roce zásevu slabě vyvinutý, v následujících letech přilehlý až rozložený. Tvoří dlouhé podzemní výběžky. Lodyha hranatá, dutá, délka 80 cm, počet internodií 16. List zelený až tmavozelený, lichozpeřený. Květ – barva růžová, v menší míře nafialovělá, plod – růžencovitě zaškrcený struk, semeno – podlouhlý tvar, mahagonové barvy, HTS 4,03–4,14 g.

Odrůda vhodná pro technické využití na silničních svazích, výsypkách a všude tam, kde je nebezpečí eroze. V roce zásevu se vyvíjí pomalu, v dalších letech tvoří plně zapojený porost.

Semenářská agrotechnika

Výsev koncem dubna, šířka řádků 25 cm, 20–25 kg/ha, podle obsahu tvrdých semen. Obsah tvrdých semen může být 20–40 %. Je možný výsev do ovsu nebo bobu s polovičním výsevkem a se sklizní ovsu na zeleno. Nesnáší vysokou hladinu spodní vody. Vhodné jsou pozemky svažité s jižní expozicí. Čičorka vzchází pomalu za 20–30 dnů. V roce výsevu je možno provádět jednu seč začátkem září, výnos sena je až 4 t/ha. V prvním užitkovém roce je třeba pro pěstování na semeno využít první seče. Porost začíná kvést koncem června a kvete až jeden měsíc. Pro dobré opylení stačí včely medonosné. Čičorka je velkým lákadlem pro divoké opylovače (čmeláky). Sklizeň semene se provádí koncem srpna až začátkem září. Na sušších stanovištích není třeba provádět desikaci. U bujnějších porostů se provádí desikace 3–5 l Reglonu dle olistění porostu. Desikace se provádí, když je 60–70 % struků zralých a začínají se ulamovat. Po 4–5 dnech se porost sklízí kombajnem. Po sklizni kombajnem je třeba struky nechat dosuší studeným vzduchem. Struky je třeba drhlíkovat a čistit. Průměrný výnos z 1 ha je 400 kg. Dle seřízení kombajnu. V druhém užitkovém roce lze opětovně ponechat porost na semeno z první seče. Výroba osiva není riziková jako u ostatních jetelovin.

Přednosti odrůdy

- široká možnost využití proti erozi a pro zkrášlení nezemědělských ploch
- dlouhá doba kvetení
- nemá nároky na půdní a klimatické podmínky
- dobrá odnožovací schopnost

Sléz přeslenitý **HOLINA**

Malva verticillata L.

Povolena v roce 2017

Původ

První vyšlechtěná odrůda krmného slézu v České republice vznikla individuálním výběrem z materiálů získaných z botanických zahrad, smícháním potomstev ve stupni V1. Jedná se o populaci, která byla v SOZ zkoušena pod označením TB-44.

Popis

Lodyha – přímá, nepoléhavá, v hustém zápoji nevětvená, v řídkém sponu větví od báze List – okrouhlý, mělce dlaniťepětí až sedmilaločný, laloky listů v horní části lodyhy v obrysu zašpičatělé Květenství – přisedlé, sestavené do hustých strboulů v paždí listů, květy růžové až nařafalovělé Plod – poltivý, terčovitě zploštělý, ve zralosti se rozpadá na jednotlivé díly, kterých je 10–12 v plodu.

Hospodářské vlastnosti

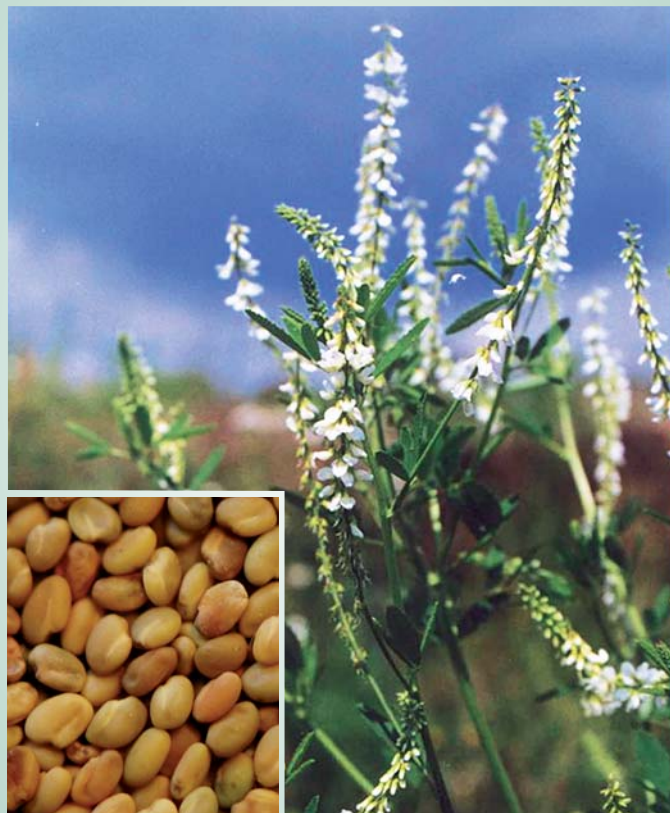
- jednoletá píce, za příznivých podmínek a při sklizni 1. seče po dosažení výšky porostu 100 cm dvousečná
- při využití jako hlavní plodina v produkci zelené píce, sušiny a veškerých N-látek výnosná
- při využití jako meziplodina výnosově nejistá (odvisí od vláhových poměrů)
- vyžaduje výživné půdy, ale na vyšší obsah N v půdě reaguje zvýšeným poutáním dusičnanů
- nejlepší výsledky dosahuje v teplotně příznivých podmínkách s dostatkem vláhy
- vzhledem k pomalému vzcházení a počátečnímu růstu trpí zaplevelením, ale po vytvoření listového pokryvu nízké plevele potlačuje

Informace pro pěstitele

- nejvhodnější pro pěstování jsou hlubší, dobře zpracovatelné a nezaplevelené půdy s dobrými vláhovými poměry, především hlinité a linitopísčité, s dostatečným obsahem vápna a vyrovnaným obsahem živin
- při pěstování z jarního výsevu sejeme krmný sléz od 10. do 20. dubna a v bramborářské výrobní oblasti po 20. dubnu. Jako ranou letní meziplodinu jej pěstujeme po ozimých a jarních směskách, raných bramborách, zelenině a výsev provádíme od 20. května do 20. července. u hlavní plodiny je vhodná řádková rozteč 125–250 mm a u meziplodiny 125 mm. Výsevok činí 10–12 kg/ha, hloubka setí 1–2 cm.

Komonice bílá **MEBA**

Melilotus albus MED.

Povolena v roce 2015

Původ

Výběr jednoletých forem z populace komonice dvouleté, jejich přemnožení s následným individuálním výběrem a mícháním vybraných potomstev.

Popis

kořen – křivý, dorůstající do větších hloubek

- lodyha – vzpřímená, dorůstá výšky 150 cm a více
- list – drobnější, trojčetný, na okraji zoubkovitý
- květ – bílý, seskupený do klasovitých hroznů
- semeno – v jednosemenných luscích, barvy žluté až žlutohnědé, někdy nazelenalé
- HTS – 1,8–2,3g

Hospodářské vlastnosti

- jednoletá forma, která v roce výsevu kvete a dává semeno
- daří se jí i na půdách málo úrodných a neplodných, nesnáší však půdy zamokřené a velmi těžké
- používá se jako píce, meliorační rostlina pro půdy neplodné a jako dobrá plodina pro zelené hnojení
- její význam oceňují včelaři
- píce obsahuje voňavý kumarin a dobytek si musí na ni zvyknout
- zkrmuje se zásadně v mladém stavu čerstvá, nebo jako siláž pro zelené hnojení

Informace pro pěstitele

- pěstuje se jako čistá kultura, nebo ve směsi s jinými jetelovinami a travami
- výsev v čisté kultuře 20 kg/ha
- doba setí od nejčasnějšího jara do konce dubna
- na semeno je nutno pěstovat v lepších podmínkách a zajistit dostatek opylovačů

Světlice barvířská **ARA, TEREZA**

Carthamus tinctorius L.

Povolena v roce 2018

Popis

Rostlina je řazena do čeledi složnokvětých. Pochází ze stepních a polostepních oblastí, vypadá jako bodlák. Je 50–110 cm vysoká, vegetační doba 100–130 dnů. Doba kvetení trvá 3–4 týdny. Je to rostlina krátkého dne, HTS nažek 25–50 g. Oplodí tvoří u jednotlivých odrůd 40–60 %. Olejnatost nažek dosahuje 25–37 %, semen 45–55 %. Obsah bílkovin je 30–35 %. Olej je polovysychavý, obsahuje až 80 % kyseliny linolové a jen 0,2 % kyseliny linolenové, asi 13 % kyseliny olejové, 4–6 % kyseliny palmitové, 1–4 % kyseliny stearové, 0,4 % kyselina arachové a 0,05 % kyseliny lignocerové. Využití oleje za studena pro lidskou výživu. Olej je srovnatelný s olejem slunečnice. Má však vyšší obsah kyseliny linolové.

Pěstování na semeno

Pěstuje se v suchých a teplých oblastech. Nemá nároky na půdu, je vhodnou plodinou na suché a vápenité půdy. Hnojení 60 kg N, 66,4 kg K a 26,4 kg P. Půda se připravuje jako k jarním obilninám a slunečnici. Na jaře vláčet a 2–3 dny před výsevem kultivovat na hloubku výsevu. Klíčí při 5–6 °C. Seje se do řádků 12,5–25 cm, 3 cm hluboko tak, aby na každý m² bylo 20–25 klíčnicích rostlin. Výsev 20–25 kg/ha v polovině března, nejpozději začátkem dubna. Je odolná na jarní mrazíky (do –6 °C).

Dozrává koncem srpna až začátkem září. Choroby nejčastěji houbového původu jako *Colletotrichum*, *Alternaria*, *Sclerotinia*. Na jednom stanovišti se nesmí pěstovat na semeno minimálně 5 let.

Sklizeň semene se provádí kombajnem bez desikace v plné zralosti při 10% vlhkosti. Velmi dobře se mlátí a čistí. Semeno podobné slunečnici. Výnos 1,5–2,5 t/ha.

Rostlina je vhodná pro včelaře pro vysoký obsah nektaru v pozdním létě, kdy prakticky je snůška pouze ze slunečnice. V době kvetení lze sbírat z květů korunní plátky pro přírodní barvivo (nepravý šafrán).

Pěstování jako meziplodina a na zelené hnojení

Tato plodina je využitelná pro svou odolnost k suchu i jako kvalitní meziplodina v sušších oblastech s možností získání zelené píce nebo zeleného hnojení. Kořeny safloru dosahují hloubky až 2,5 m. Výsev na jaře nebo po sklizni hlavní plodiny, nejpozději do 10. srpna. Výsev 30 kg/ha, šířka řádků 12,5 cm. Porost se sklízí pro krmení ve vegetativní fázi (do začátku butonizace), aby nebyl pichlavý. Značně bývá poškozen požerem lesní zvěří (srnčí zvěř, zajáci). Má vysoký obsah cukrů (150 mg.g⁻¹), a proto je pro zvířata z hlediska chutnosti atraktivní. Obsahuje však zvýšené množství cukrů. Hlavním kladem však zůstává suchovzdornost této rostliny a při pozdějším výsevu značně rychlý nárůst v letních měsících po sklizni obilovin.

Štírovník jednoletý MIREK

Lotus ornithopodioides L.

Povolena v roce 2015

Původ

Individuální výběry z materiálů získaných z botanických zahrad a smíchání vybraných potomstev.

Popis

Lodyha – poléhavá, nebo vystoupavá, řidčeji vzpřímená, větvená; list – stopkatý, lístky z klínové báze obvejčitě kosníkovité; květenství – hlávkovitý okolík se 2–5 květy; květ – korunní plátky žloutkové žluté; plodenství – srpovitě zakřivený lusk, 4–5 cm dlouhý, silně zploštělý, téměř strukovitě zaškrcovaný, červenavěhnědý, zašpičatělý; semeno – čočkovitě zploštělé, žlutohnědé až zelenohnědé, hladké až lesklé; HTS – 1,156–1,650 g.

Hospodářské vlastnosti

- jednoletá vícesečná píceň s možností ponechání porostu bez sečení k podzimnímu zaorání
- na půdní a klimatické podmínky nenáročná
- nejlepších výsledků dosahuje ve vláhově příznivých podmínkách, ale odolává dobře suchu
- při setí do širokých řádků je trs rozkladitý

Informace pro pěstitele

- při pěstování na píci výsev v dubnu až květnu do řádků 12,5 cm
- výsev 12–15 kg/ha
- na píci se seče v době kvetení
- termín sečení lze volit dle potřeby, protože porost i v době zrání lusků pokračuje ve vegetaci a nestárne

Cizrna beraní OLGA

Cicer arietinum L.

Povoleno v roce 2016

Původ

Vyšlechtěná z planého druhu, typu s tmavými semeny.

Popis

- rostliny jednoleté s pevným, nepoléhavým stonkem, pokryté žlaznatými chloupky
- rozvětvený kořen s hlízovými bakteriemi
- barva květu červeno-růžová
- lusk s 1–2 semeny, zbarvenými hnědě

Hospodářské vlastnosti

- luskovina s vysokým obsahem proteinů
- plodina vhodná pro potravinářské účely (na mouku, ke konzumaci celých vařených nebo pražených zrn)
- pro velkou odolnost k suchu, schopnosti fixace vzdušného dusíku je vhodná k zúrodnění písčitých, podzolových půd, výsypek a ke zvýšení výnosů následných plodin na orné půdě

Informace pro pěstitelé

- teplomilná plodina, která se pěstuje v teplých a sušších polohách
- výsev v časném jaře pro zachycení vlhkosti v půdě (80–120 kg/ha)
- vegetační doba podle klimatických podmínek – 130 dní

Tolice dětelová **EKOLA**

Medicago lupulina L.

Povolena v roce 1998

Původ

Vyšlechtěna z restringované odrůdy Slapská-kmenové šlechtění a individuální výběr.

Popis a hospodářské vlastnosti

Rostlina je poléhavá, dorůstá podle stanoviště do výšky 40–60 cm. Má trojčetné listy, květy jsou žluté barvy, uspořádané v hlávce. Plod je jedno až dvousemenný černý lusk ledvinovitého tvaru. Semeno je vejčité, zelenavě žluté až žluté, podobné vojtěšce. Tolice patří do medonosných plodin a je vhodná hlavně na suché půdy. Je jednoletá i ozimá, v trvalých porostech se udržuje vysemeňováním. HTS 1,7–2 g.

Použití

Používá se jako komponenta do účelových travních směsí na vytrvalé a dočasné louky i pastviny, vhodná i jako podsev na zelené hnojení. Obsah živin je srovnatelný s vojtěškou, ale s nižším výnosem.

Agrotechnika

Snáší všechny typy půd, je rostlinou suchých stanovišť. Výsev do směsí 10–15 kg od března do srpna. Nesnáší zamokřené půdy. Sklizeň hmoty do doby kvetení. Na semeno se vysevá 15 kg v čisté kultuře. Výnos 3–5 q semene. Semeno se vylušťuje.

Přednosti

- vhodná na suché pozemky do travních směsí
- jisté výnosy semene
- nemá nároky na půdní a klimatické podmínky
- je doplňkovou píceinou

Lesknice kanárská **JUDITA**

Phalaris canariensis L.

Povolena v roce 2000

Původ

výběry z materiálů získaných z botanických zahrad a smíchání vybraných potomstev

Popis

Stébla – přímá a hladká

Listy – široké a mírně drsné

Květenství – silně stažená lata tvořící lichoklas vejčitého, někdy až paličkovitého tvaru

Klášky – krátce stopkaté, jednověté, se 2 páry plev

Obilka – 2–3 mm dlouhá, protáhle eliptická, hladká, lesklá až silně lesklá, barvy nažloutlé

Hospodářské vlastnosti

- jednoletá, jednosečná a teplomilná pícní tráva k pěstování v monokultuře nebo ve směskách s jednoletými druhy k přímému krmení nebo sušení
- má velmi dobrou pícninářskou hodnotu
- na půdní podmínky nenáročná
- je dobrou předplodinou
- semeno lze využít ke krmení exotickému ptactvu a drůbeži

Informace pro pěstitele

Seje se na píci co nejdříve po sklizni předplodiny. Na semeno se seje ve 2. polovině dubna (po vzcházení vyžaduje teplotu 10 °C). Vychází za 7–14 dnů po výsevu. Výsev do řádků 12,5–25 cm. Výsevek 25–35 kg/ha. Celková vegetační doba 80–120 dnů. Do semenných porostů jsou použitelné herbicidy jako pro semenné trávy.

Svatojánské žito **LESAN**

Secale cereale L. var. *multicaule* METZG ex ALEF

Povoleno v roce 2003

Původ

Sběry z oblasti Beskyd.

Charakteristika

- dvouletý druh
- pícní a potravinářské využití
- nenáročné na půdní a klimatické podmínky

Využití

- podzimní výsevy ke sklizni zrna a časně jarní píce
- jarní výsevy pro pastevní využití, případně sklizeň píce
- letní výsevy pro pastevní využití a sklizeň píce v roce založení a v následném roce
- zrna pro potravinářské využití
- krycí plodina pro zakládání jetelotravní směsi
- pastva pro lesní zvěř

Do semenných porostů lze využít přípravky stejné jako do porostů běžného žita setého.

Pískavice řecké seno **HANKA**

Trigonella foenum-graecum L.

Povolena v roce 2006

Tato bylina patří k nejstarším kulturním rostlinám. Pískavice pochází ze Středozeří. Měla bohaté využití jako krmivo, léčivka i jako koření. Je to jednoletá rostlina z čeledi bobovitých. Celá rostlina má charakteristickou vůni polévkového koření. Pro její pěstování jsou vhodné slunné polohy, chráněné před větrem. Půda jí vyhovuje hlinito-písčité s dostatkem živin, především vápníku a spodní vláh.

Pískavice žádá půdu ve staré síle, nesnáší čerstvé hnojení chlévskou mrvou. Je třeba též dostatečné zásobení fosforem, doporučují se i mírné dávky dusíku. Seje se v dubnu do řádků 25–30 cm při výsevu 25 kg/ha. Na počátku růstu je nutné porost odplevelit. Semenářské porosty se sklízí v době zralosti 2/3 lusků. Vegetační doba je 16 až 20 týdnů.

Na píce se pískavice pěstuje pro zkvalitnění krmných směsí. Hlavně však pěstuje pro semeno, které je žádanou drogou. Využívá se u poruch výživy, v rekonvalescenci, neurastenii, zlepšuje chuť k jídlu, snižuje hladinu krevního cukru a krevní tlak. Příznivě působí při chorobách žlučníku, trávicího traktu jako celku. Při kombinovaném podání zlepšuje stav psoriatických (lupénka). Zevně se používá na nezhojené rány, při artróze, na vředy, podlitiny. Její využití v potravinářství je především k aromatizování sýrů jako potravinářské koření do masa, uzenin, polévek. Ve veterinární medicíně se používá jako prostředek podporující laktaci skotu a lepší příjem potravy.

Jetel panonský PANON

Trifolium pannonicum L.

Právní ochrana udělena v roce 2009

Původ

Individuální výběry z plané flory

Popis a hospodářské vlastnosti

Vytrvalý jetel, z čeledi bobovitých, vhodný do suchých podmínek, výška až 50 cm, chlupatý, listy obvejčité, 4–5 cm dlouhé. Panon má dlouze stopkaté, bíle kvetoucí, vejcovité až válcovité květenství, které je 3,5–5 cm dlouhé. Doba kvetení je červen–červenec. HTS 2,86 gramů.

Použití

Použití jako komponenta do účelových travních směsí na vytrvalé a dočasné louky i pastviny. Potravní zdroj pro čmeláky.

Agrotechnika

Výsev do směsí 12–15 kg/ha od března do května. Na semeno se vysevá 15 kg/ha v čisté kultuře.

Katrán etiopský **KATKA**

Crambe abyssinica Hochst.

Právní ochrana udělena v roce 2010

Původ

Individuální výběry a křížení materiálů z botanických zahrad.

Popis a hospodářské vlastnosti

Jednoletá olejnína z čeledi brukvovitých, vhodná do sušších podmínek, výška až 50–80 cm, Doba kvetení od 10. 6. do konce června. HTS 6–7 gramů.

Obsah kyseliny erukové 50–55 %, obsah tuku 36 %, HTS 7 g.

Použití

Použití jako olejnína, meziplodina a zdroj pastvy pro opylovače.

Agrotechnika

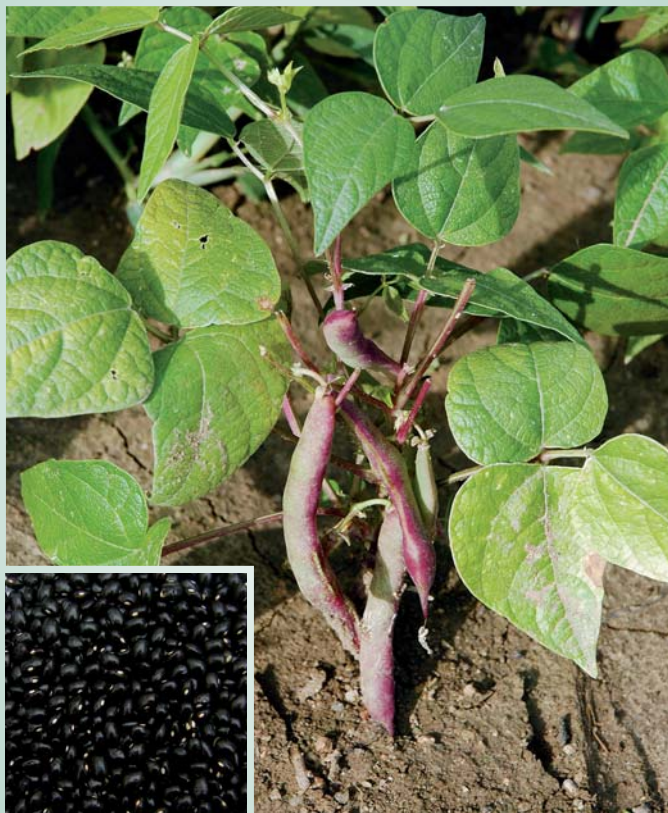
Výsev 5–10 kg/ha, 0,8–1,4 mil. semen 80–140 semen na 1 m².

Délka vegetace 110–130 dnů.

Výnos semen 1–1,5 t/ha.

Fazol obecný **HYNEK**

Phaseolus vulgaris L.

Právní ochrana a registrace udělena v roce 2011

Původ

Vyšlechtěn z materiálu pocházejícího z botanické zahrady metodou negativního výběru se zaměřením na vyloučení proucíků rostlin

Popis a hospodářské vlastnosti

Rostliny jednoleté, keřkovité.

Přítomnost fialového zabarvení na rostlině, včetně lusků.

Rozvětvený kořen s hlízkovými bakteriemi.

Fialová barva květu.

Lusk s 2–8 drobnými černými oválnými semeny.

Použití

Luskovina s vysokým obsahem proteinů.

Plodina pro potravinářské účely.

Tuto odrůdu fazolu lze použít pro přípravu mouky využitelnou ve směsích na přípravu chleba.

Odrůda vyniká odolností k suchu a schopností fixace vzdušného dusíku.

Agrotechnika

Teplomilná plodina.

Výsev na přelomu dubna a května (z důvodu citlivosti k pozdním jarním mrazíkům).

Vegetační doba podle klimatických podmínek průměrně 150 dní.

Sklizeň semene podle klimatických podmínek v srpnu až v září.

Nebyly shledány žádné choroby a škůdci.

Hrachor setý **RADIM**

Lathyrus sativus L.

Právní ochrana udělena v roce 2010

Původ

Křížení materiálů z oblasti Bílých Karpat s následnou negativní selekcí

Popis a hospodářské vlastnosti

- rostliny jednoleté s poléhavým stonkem, mající úzké dlouhé listy
- rozvětvený kořen s hlízkovými bakteriemi
- barva květu bílo-fialová
- lusk s 1–2 krémově bílými semeny
- luskovina s vysokým obsahem proteinů
- střední obsah beta-N-oxalyl-L-alfa, beta-diaminopropionové kyseliny (beta-ODAP): 0,46 g / 100 g semen (2006) a 0,47 g / 100 g semen (2007)

Použití

- plodina vhodná pro potravinářské účely (na mouku, ke konzumaci celých vařených nebo pražených zrn)
- hrachor je vhodný jako součást pestré stravy, nikoliv jako pravidelná strava
- čerstvou i suchou pící lze využít pro krmení hospodářských zvířat, semena lze zkrmovat ve formě šrotu
- pro velkou odolnost k suchu, schopnosti fixace vzdušného dusíku je vhodný k zúrodnění písčitých, podzolových půd, výsypek a ke zvýšení výnosů následných plodin na orné půdě

Agrotechnika

- teplomilná plodina, která se pěstuje v teplých a sušších polohách
- výsev v dubnu (z důvodu využití vlhkosti v půdě)
- výsevek 150 kg/ha
- vegetační doba podle klimatických podmínek průměrně 120 dní
- sklizeň podle klimatických podmínek v srpnu
- nebyly shledány žádné choroby a škůdci

Jetel alexandrijský **FARAON**

Trifolium alexandrinum L.

Právní ochrana a registrace udělena v roce 2011

Původ

Hromadné křížení vybraných zahraničních odrůd s následnou selekcí na suchovzdornost

Popis a hospodářské vlastnosti

Jednoletý druh z čeledi Fabaceae, s dlouhým křovítkem, málo větveným. Lodyhy jsou vzpřímené až poléhavé a duté. Listy jsou poměrně velké, eliptického až kopinatého tvaru. Rostlina svým habitem připomíná vojtěšku. Květní hlávky jsou kulovitě vejčitého tvaru a vyrůstají na dlouhých stopkách. Květy jsou bílé až žlutavěbílé.

Použití

V čisté kultuře jako hlavní plodina nebo meziplodina, případně směsce jednoletým jíllem.

Agrotechnika

- výsev do řádků 12,5 cm, hloubka výsevu do 2 cm, brzy na jaře
- výsevek 12–15 kg/ha
- v důsledku pomalého počátečního vývoje se snadno zapleveluje, proto se doporučuje časná první seč
- poskytuje pravidelně 3 seče
- na semeno se ponechává z 2. seče

Jetel jahodnatý **FRAGAN**

Trifolium fragiferum L.

Právní ochrana v roce 2012

Původ

Individuální výběry a křížení materiálů z botanických zahrad a z plané flory ČR.

Popis a hospodářské vlastnosti

Víceletá jetelovina podobná jeteli plazivému, vhodná do vlhčích podmínek podmínek, snáší i zasolenou půdu. Rostliny tvoří kořenové výhony. Jetel ve svém růstu a habitu je srovnatelný s jetelem plazivým. Ve vegetativním stavu lze zaměnit s jetelem plazivým. Je odolný k suchu, víceletý. Doba kvetení červen – září, kvete již i v roce výsevu (15. 7.). Květy bílé. Nápadně nafouklý kalych a tím se značně liší od jetele plazivého. Plodenství kulovitá světle hnědá až nařítovělá hlávka. Obsahuje 1–2 semenné lusky. HTS 1,8380 g.

Použití

Použití do jetelotravních směsí a jako zdroj pastvy pro opylovače.

Agrotechnika

- výsev do směsí 12–15 kg/ha od března do května
- na semeno se vysévá 10–15 kg/ha do krycí plodiny

Jetel bleděžlutý **HELIAN**

Trifolium ochroleucon Huds.

Právní ochrana udělena v roce 2012

Původ

Individuální výběry a křížení materiálů z botanických zahrad a z plané flory ČR.

Popis a hospodářské vlastnosti

Víceletá jetelovina podobná jeteli panonskému, vhodná do sušších podmínek. Roste na sušších loukách a na okrajích lesů, výška až 40 cm. Květenství kulovitá až vejcovitá přisedlá hlávka. Květy jsou bleděžluté. Kvete již koncem května. Plod jsou vejcovité lusky. HTS 1,8525 g.

Použití

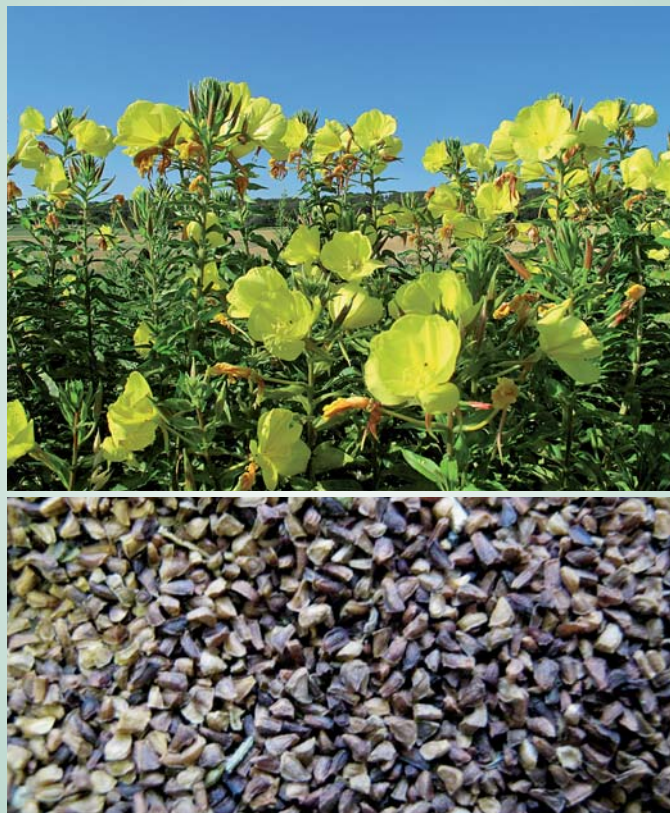
Použití do jetelotravních směsí a jako zdroj pastvy pro opylovače.

Agrotechnika

- výsev do směsí 12–15 kg/ha od března do května
- na semeno se vysévá 15 kg/ha v čisté kultuře nebo do krycí plodiny

Pupalka dvouletá BIENALA

Oenothera biennis L.

Právní ochrana udělena v roce 2012

Původ

Individuální výběry a křížení materiálů z botanických zahrad a z plané flory ČR.

Popis a hospodářské vlastnosti

Dvouletá olejnína, která je vhodná do suchých podmínek, výška v době kvetení až 100 cm. Doba kvetení od 15. 7.–15. 8. HTS 0,338g

Použití

Použití pro výrobu pupalkového oleje. Semena obsahují 20 % oleje, které obsahuje kyselinu gama-linolenovou. (18:3) 7–12 %. Pupalka je také v hodná do směsí jako zdroj pastvy pro opylovače. Výnos semen 900–1100 kg/ha.

Agrotechnika

- výsev do krycí plodiny 5–10 kg/ha od dubna do června. Lze použít i čistý výsev v létě 10 kg/ha., vysévá se povrchově
- materiál při výsevu ze semene kvete až druhým rokem
- při výsadbě sazenic kvete v roce vysazení. Je třeba vysazovat rostliny s 7–10 pravými listy v růžici v polovině dubna
- produkce sadby je zapotřebí dělat 60–80 dní před výsadbou

Jetel rolní **ROLAN**

Trifolium arvense L.

Právní ochrana udělena v roce 2012

Popis

Individuální výběry a křížení materiálů z botanických zahrad a z plané flory ČR.

Popis a hospodářské vlastnosti

Jednoletá jetelovina, která je vhodná do suchých podmínek. Trsy jsou řídké. Roste v celé ČR. Výška až 35 cm. Květenství jsou protáhlé hlávky, huňaté a chlupaté, zbarvené do běla až bledě růžova. Lusky jsou jednosemenné. Doba kvetení od 1. 7.–30. 8. HTS 0,4502 g.

Použití

Použití do jetelotravních směsí do suchých podmínek a jako zdroj pastvy pro opylovače.

Agrotechnika

Výsev 5–10 kg/ha.

Svazenka shloučená **FIONA**

Phacelia congesta Hook.

Právní ochrana udělena v roce 2012

Původ

Vyšlechtěna z materiálů pocházejících z botanických zahrad metodou negativní selekce

Popis a hospodářské vlastnosti

- jednoletá rostlina
- pozdnější nástup kvetení oproti svazence vratičolisté (červen–červenec)
- nenáročná na pěstování

Využití

- mezplodina na zelené hnojení
- zdroj potravy pro opylovače

Agrotechnika

- výsev od dubna
- výsevek 15 kg/ha
- bez chorob a škůdců

Trifolium pratense *x Trifolium medium* **PRAMEDI**

Trifolium x Permixturem

Právní ochrana udělena v roce 2013

Původ

Odrůda Pramedi byla vyšlechtěna na základě mezidruhového křížení jetele lučního (*Trifolium pratense* L.) cv. Tatra ($2n = 4x = 28$) a jetele prostředního (*T. medium* L.) ($2n = 8x = 64$).

Byly zjištěny vysoce statisticky průkazné rozdíly mezi hybridy a oběma rodiči. Počet lodyh na rostlinu je statisticky významně vyšší u hybridů ve srovnání s oběma rodiči. Tento znak určuje charakter trsu (souvinnost s počtem lodyh na rostlinu a počtem hlávek na rostlinu). U rostlin hybridní populace jsou pozorovány krátké podzemní výběžky, které nemá *T. pratense*. Jde o znak introdukovaný z *T. medium*.

Popis a hospodářské vlastnosti:

Víceletá jetelovina, která je vhodná jako náhrada jetele lučního. Výška, doba kvetení a kvalita je srovnatelná se standardními odrůdami tetraploidního jetele lučního. U rostlin hybridní populace jsou pozorovány krátké podzemní výběžky a vyšší vytrvalost. HTS 2,8 gramů.

Použití:

Jako pícnina na orné půdě v čistosevu nebo ve směsích s travami (především s pozdnějšími druhy trav – jílky, festulolii jílkového typu a pozdní kostřavou luční), k přímému zkrmování nebo konzervaci, jako komponenta jetelotravních směsí pro zakládání či obnovu TTP a jako zdroj pastvy pro opylovače.

Agrotechnika:

- výsev na semeno 10–15 kg/ha
- výsev pro krmné účely v čisté kultuře 15–20 kg
- agrotechnika jako u odrůd jetele lučního

Lnička setá ZUZANA

Camelina sativa L. Crantz.

Právní ochrana udělena v roce 2013

Původ

Individuální výběry a křížení materiálů z botanických zahrad.

Popis a hospodářské vlastnosti

Jednoletá olejnina z čeledi brukvovitých, vhodná do sušších podmínek, výška 50–100 cm, Má krátkou vegetační dobu (3 až 3,5 měsíce). Doba kvetení kolem 1.–10. června. HTS semen je 1,239 gramů. Semena jsou oranžově žlutá. Poskytuje i potravinářsky využitelný olej. Obsah oleje 30–40 %

Použití

Použití jako olejnina, meziplodina i jako zdroj pastvy pro opylovače.

Agrotechnika

Vyžaduje jemně připravenou půdu k setí, seje se časně zjara koncem března až začátkem dubna, vhodný je nezaplevelený pozemek. Ošetřuje se a sklízí podobně jako řepka. Výsev 8–12 kg·ha⁻¹ (max. 400 rostlin·m⁻²). Hloubka setí 10–15 mm. Snáší dobře i nízké teploty v počátečních fázích růstu. Sklizeň semen koncem července. Výnos semen 1–1,5 t/ha. Značně je odolná k dřepčikům. Z chorob byla zjištěna plíseň šedá.

Kozinec cizrnoлистý **ASTRA**

Astragalus cicer L.

Právní ochrana udělena v roce 2013

Původ

Individuální výběry u plané flory

Popis a hospodářské vlastnosti

Víceletá jetelovina z čeledi bobovitých, vhodná do sušších podmínek. Roste na sušších loukách a na okrajích lesů, výška až 40 cm. Květenství kulovitá až vejcovitá přisedlá hlávka. Květy jsou bleděžluté. Kvete již koncem května. Plod jsou vejcovité lusky. HTS 1,8525 g.

Použití

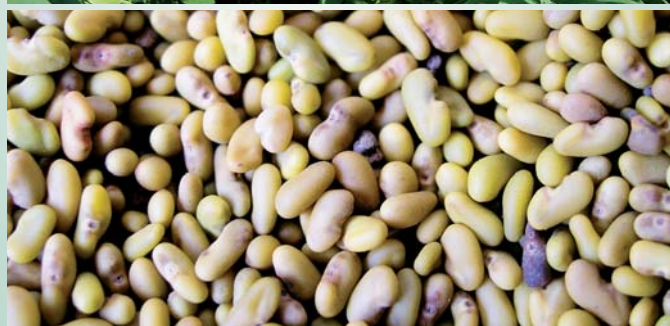
Použití do jetelotravních směsí a jako pícnina a zdroj pastvy pro opylovače.

Agrotechnika

- výsev do směsí 20–25 kg/ha od března do května. V osivu je značný podíl tvrdých semen
- na semeno se vysévá 15 kg/ha do krycí plodiny.

Jestřabina východní LENA

Galega orientalis

Právní ochrana udělena v roce 2014

Původ

Výběry bílých rostlin a křížení materiálů z odrůdy GALE

Popis a hospodářské vlastnosti

Vytrvalá bobovitá, vhodná do sušších oblastí

120 až 130 cm vysoká bylina. Lodyhy přímé. Listy s 5 až 9 páry lístků, které jsou kopinaté, podlouhlé, špičaté, celokrajné, lysé, přisedlé až krátce řapíkaté. Květy uspořádané v hroznech, barvy bílé až světle růžové. Kvetení nastává až v 1 užitkovém roce. Rostliny jsou cizosprašné, opylované včelami a čmeláky. Počet chromozomů je $2n = 16$. Plodem je mnohosemenný lusk, obsahující 5 až 8 ledvinovitých semen, žlutavě zelené, ale později světle hnědé. Kvetे v V až VIII, dle termínu seče. Odnožuje kořenovými výhony, tvoří hlízky, fixuje vzdušný dusík. Vytrvalos porostu je 7 až 10. HTS 6,7061 g g.

Použití

Použití jako monokultura a do jetelotravních směsí a jako pícnina a zdroj pastvy pro opylovače.

Agrotechnika

- výsev do směsí 20–25 kg/ha od března do května. V osivu je značný podíl tvrdých semen
- na semeno se vysévá 15 kg/ha do krycí plodiny

Úročník lékařský **ANTYL, IVAN**

Anthyllis vulneraria L.

ANTYL – právní ochrana v roce 2015

IVAN – právní ochrana v roce 2016

Vyšlechtěna z materiálů pocházejících z botanických zahrad a z plané flóry Individuální výběry a křížení materiálů

Popis a hospodářské vlastnosti

Dvouletá jetelovina, která je vhodná do suchých podmínek. Úročník je jetelovinou nejchudších půd. Trsy jsou řídké. Roste v celé ČR. Květenství jsou rozpadavé hlávky. Barva květu u odrůdy ANTYL je žlutá, u odrůdy IVAN jsou květy zbarveny do růžova. Lusky jsou jednosemenné, výška až 35 cm, Doba kvetení v měsíci červnu. HTS se pohybuje v rozmezí 2,5-3 gramy.

Použití

Použití do jetelotravních směsí do suchých podmínek jako krmení pro hospodářská zvířata, jako zdroj pastvy pro opylovače a rekultivační plodina.

Agrotechnika

Výsev do řádků 12,5 cm, hloubka výsevu do 2 cm, brzy na jaře do krycí plodiny nebo v čistosevu v létě. Výsevek 10 – 15 kg/ha. V kultuře se ponechává jen na jeden užitkový rok. Je jednosečný a do druhé seče obrůstá pouze listová seč. Na semeno se ponechává z první seče.

Sléz přeslenitý kadeřavý **PALINA**

Malva verticillata, var. crispa

Povolena v roce 2018

Původ

Tato odrůda vznikla individuálním výběrem z materiálů získaných z botanických zahrad a smícháním potomstev.

Hospodářské vlastnosti

- Jednoletá vzpřímená rostlina dosahující výšky až 200 cm. Se střídavým postavením listů, které jsou dlanitě laločnaté, s 5-7 kadeřavými laloky. Listy mají typické zvlnění, kudrnaté, hustě či jemně zoubkované okraje. Lodyhy jsou přímé s postranními větvemi. Kvete od července do října a dokáže vzdorovat mírným mrazům. Květy oboupohlavní, pětičetné, ve skupinkách po 2 až 5 v paždí listů v barvě bílé se světle fialkovým okrajem. Plod je poltivý, ve zralosti se rozpadá na jednotlivé díly (semena), kterých je 10-12 v plodu.
- Patří mezi jednoleté rostliny, ale protože při plném dozrání se část semen vydrolí, v následujícím roce vytvoří opět dostatečně zapojený porost a tímto samovýsevem zapleveluje pozemek. při využití jako hlavní plodina v produkci zelené píce, sušiny a veškerých N-látek výnosná

Informace pro pěstitele

- nejvhodnější pro pěstování jsou hlubší, dobře zpracovatelné a nezaplevelené půdy s dobrými vláhovými poměry, především hlinité a hlinitopísčité, s dostatečným obsahem vápna a vyrovnaným obsahem živin
- je-li pěstován jako hlavní plodina, jarní přípravě půdy by měla předcházet podzimní orba. Na jaře před setím se pozemek usmykuje a vláčí. Kypré půdy před setím utužíme válením a po zasetí uvalíme rýhovanými válci.
- při pěstování z jarního výsevu sejeme krnný sléz od 10. do 20. dubna a v bramborářské výrobní oblasti po 20. dubnu. Jako ranou letní meziplodinu jej pěstujeme po ozimých a jarních směškách, raných bramborách, zelenině a výsev provádíme od 20. května do 20. července. Jako pozdní meziplodinu jej sejeme od 20. července do 10. srpna.
- u hlavní plodiny je vhodná řádková rozteč 125–250 mm a u meziplodiny 125 mm. Výsevek činí 10–12 kg.ha⁻¹, hloubka setí 1–2 cm.

Využití

Krmení hospodářských zvířat, zelené hnojení, komposty, vymrzající meziplodina.

Registrované přihlášky na právní ochranu

Sléz pižmový (*Malva moschata*) - ROKYT
Jetel ladní (*Trifolium campestre*) - KAMPOS
Olejníčka iberská (*Lallemantia iberica*) - OLEA

AGROLAB spol. s r.o.

nabízí provedení rozborů půd, rostlinného materiálu,
krmiv a krmných směsí

PŮDA

Chcete hodně z mála?

Díky rozboru půdy a Liebigovu zákonu minima zvolíte
dobře hnojivo a nahnojíte jen to nejnútnejší.

Kupujete levná hnojiva ze dvora?

Nechte si udělat rozbor a možná budete překvapeni
výsledkem.

- Rozbory půd pro jarní přihnojování
- Rozbory půd pro podzimní hnojení
- Stanovení půdního dusíku (N-NO_3 , N-NH_4)
- Rozbory hnojiv

ROSTLINY

Potřebujete vědět kolik přihnojit?

Co porostu chybí?

Naše rozbor a vaše zkušenosti = výhoda, co se počítá.

- Rozbory rostlinného materiálu
pro dohnojování

KRMIVA

Máte ještě ve stáji koho krmit?

Naše rozbor a poradenství nastaví optimální
krmnou dávku pro každého.

- Rozbory objemných krmiv (siláží, senáže)
- Rozbory krmných směsí

VODA

Máte studnu? Víte, co pijete a dáváte do napaječek?

Uděláme vám rozbor a máte klidné spaní.

- Rozbor vody (pH, dusičnany, tvrdost,
zjevná zásaditost, fosforečnany, vodivost,
oxidovatelnost)

**Předností laboratoře je rychlost
rozborů a přijatelná cena.**

- Půdní dusík stanovíme již do 24 hodin
- Ostatní půdní rozbor do 2 dnů
- Rozbor rostlin do 24 hodin
- Siláže, senáže do 2 dnů

Kontakt:

Agrolab spol. s r.o.

Zahradní 1a, 664 41 Troubsko

tel.: +420 547 138 837 – 839

+420 547 138 811

email: agrolab@vupt.cz

www.vupt.cz/agrolab

Výzkumný ústav pícninářský, spol. s r.o.
664 41 Troubsko, Česká republika (VUPT)
Research Institute for Fodder Crops, Ltd.
664 41 Troubsko, Czech Republic (RIFC, Ltd.)

Zemědělský výzkum, spol. s r.o.
664 41 Troubsko, Česká republika (ZVT)
Agricultural Research, Ltd.
664 41 Troubsko, Czech Republic (ART, Ltd.)

TEL.: +420 547 138 811 / GSM: +420 731 840 178 / E-MAIL: vupt@vupt.cz

facebook.com/vuptroubosko

www.vupt.cz

Jste šlechtitelé, nebo výrobci osiv?

- Zajímá vás reakce plodin nejen na sucho?
- Potřebujete zjistit výnos plodin?
- Chcete znát kvalitu vašich plodin?

Pomůžeme Vám.

Exaktní přístup zkušených výzkumníků s mnohaletou praxí.

Zajistíme:

- Agrotechnické zásahy včetně nezbytného chemického ošetření
- Testování účinnosti přípravků na ochranu rostlin
- Krmivářské analýzy
- Rozbory půdy
- Rozbory rostlin
- Hodnocení plodin
- Zkoušení odrůd
- Stanovení kvality semen (čistota, HTS, klíčivost)
- Stanovení obsahu mykotoxinů
- Testování odrůd

Poradenství:

- půdoznalecké
- pícninářské
- rostlinolékařské

www.vupt.cz

[www.facebook.com/vuptroubosko](https://facebook.com/vuptroubosko)

Výzkumný ústav pícninářský, spol. s r.o.
Zemědělský výzkum, spol. s r.o. Troubsko
Zahradní 1, 664 41 Troubsko

E: vupt@vupt.cz, T: +420 547 138 811

www.vupt.cz